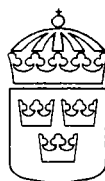

Bostadsutskottets yttrande

1992/93:BoU9y

Förslag i kompletteringspropositionen m.m.
avseende bostadsutskottets beredningsområde

1992/93
BoU9y

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 29 april 1993 beslutat att bereda bostadsutskottet tillfälle att avge yttrande över proposition 1992/93:150 (kompletteringspropositionen) jämte eventuella motioner, såvitt propositionen och motionerna rör bostadsutskottets beredningsområde.

Bostadsutskottet har begränsat detta yttrande till de delar av förslagen som kan anses falla inom utskottets beredningsområde.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1992/93:150 föreslagit riksdagen

dels i bilaga 1

2. att godkänna det saneringsprogram för de offentliga finanserna på 81 000 000 000 kr i 1994 års priser för åren 1994—1998 som i regeringsprotokollet förordats,

dels i bilaga 8

23. att, med ändring av *dels* riksdagens beslut (bet. 1992/93:AU19, rskr. 1992/93:258), *dels* regeringens förslag i proposition 1992/93:194, under tionde huvudtitelns reservationsanslag Arbetsmarknadspolitiska åtgärder för budgetåret 1993/94 anvisa ett reservationsanslag på 28 389 655 000 kr,

dels i bilaga 10

att under trettonde huvudtitelns ramanslag Länsstyrelserna m.m. för budgetåret 1993/94 anvisa 48 000 000 kr utöver vad som föreslagits i proposition 1992/93:100 bilaga 14.

Motionerna

Utskottet behandlar i detta yttrande motionerna

1992/93:Fi92 av Ingvar Carlsson m.fl. (s) vari yrkas

2. att riksdagen avslår det förslag till långsiktigt program för att sanera statsfinanserna som förordats i propositionen,

6. att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med uppgift att snabbutreda vilka åtgärder som kan vidtas för att stabilisera fastighetsmarknaden och därmed minska statens kostnader för bankstödet,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den planerade extra höjningen av boendekostnaderna om 3 000 000 000 kr uppskjuts tills fastighetsmarknaden har stabiliserats enligt vad i motionen anförts.

1992/93:Fi93 av Ian Wachtmeister m.fl. (nyd) vari yrkas

65. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en kraftfull ROT-satsning i skolorna,

79. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avskaffa fastighetsskatten under en tioårsperiod med början tidigast budgetåret 1994/95,

80. att riksdagen beslutar att omgående avskaffa den s.k. flyttskatten,

81. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att taxeringsvärdet på marken för egnahem maximeras till 100 000 kr,

86. att riksdagen upphäver beslutet om minskning av bostadssubventionerna med 3 miljarder kronor fr.o.m. 1994,

88. att riksdagen hos regeringen begär att en kvalificerad utredning tillsätts med uppgift att utreda fastighetsmarknaden och komma med förslag till åtgärder.

1992/93:Fi94 av Gudrun Schyman m.fl. (v) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bostadssubventionerna.

1992/93:Fi101 av Stina Eliasson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ur reservationsanslaget på 800 000 000 kr för vissa investeringar 50 000 000 kr bör avsättas för stöd till icke-statliga kulturlokaler.

1992/93:Fi105 av Sven-Olof Petersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om medel till arbetet med fastighetsregisterkartor med ny teknik.

1992/93:Fi106 av Lars Ulander m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag som syftar till att säkra kreditgivningen till ny- och ombyggnad av fastigheter,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag på ROT-området som motsvarar de sysselsättningseffekter riksdagen tidigare beslutat om.

1992/93:Fi107 av Bo G Jenevall och Peter Kling (nyd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avveckla räntesubventionerna över en 20-årsperiod med början 1995.

1992/93:Fi109 av Göran Persson och Göran Magnusson (s) vari yrkas

1992/93:BoU9y

1. att riksdagen med ändring av regeringens förslag beslutar att i kompletteringspropositionen upptagna medel om 50 miljoner kronor för upprustning av allmänna samlingslokaler skall fördelas enligt reglerna i förordningen om statligt stöd till allmänna samlingslokaler,

2. att riksdagen beslutar att av anslaget 10 miljoner kronor får användas för bidrag till underhållsåtgärder och maximalt 80 % av total godkänd kostnad på 1 miljon kronor per projekt,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det statliga stödet till handikappanpassning av allmänna samlingslokaler.

1992/93:Fi120 av Ingvar Carlsson m.fl. (s) vari yrkas

4. att riksdagen beslutar godkänna vad i motionen anförts om beredskapsarbeten inom ROT-sektorn,

5. att riksdagen beslutar godkänna vad i motionen anförts om statsbidrag för ROT-åtgärder inom äldreboendet.

Utskottet

Den långsiktiga utgiftsstrategin

I propositionen (bil. 1 s. 24–30) behandlas frågan om ett långsiktigt budgetsaneringsprogram. Programmet, som omfattar femårsperioden 1994–1998, innebär begränsningar av den offentliga konsumtionen med ca 35 miljarder kronor och en reduktion av den privata konsumtionen med ca 46 miljarder kronor. Tillhoppa omfattar alltså saneringsprogrammet besparingar om ca 81 miljarder kronor i 1994 års priser. Riksdagen föreslås godkänna programmet.

I de delar programmet kan anses falla inom bostadsutskottets beredningsområde innebär regeringsförslaget att en reduktion av bostadssubventionerna med 3 miljarder kronor skall göras åren 1997 och 1998. I propositionen anges att de föreslagna reduktionerna kan ske t.ex. genom minskade räntebidrag.

I detta yttrande skall inte behandlas frågan om de beräkningsföretsättningar som väglett regeringsförslaget. Denna fråga ankommer på finansutskottet att bereda. Däremot finner bostadsutskottet det motiverat att behandla besparingsförslaget om en reduktion av bostadssubventionerna.

I Socialdemokraternas partimotion Fi92 avvisas regeringens förslag till minskade bostadssubventioner. Förslaget motsvaras av yrkande 2 i denna del. I detta yrkande föreslår motionärerna att riksdagen avslår förslaget i propositionen om det långsiktiga programmet för att sanera statsfinanserna.

Bostadsutskottet anser det lämpligt att riksdagen i ett långsiktigt perspektiv ges möjlighet att bedöma regeringsförslaget om hur bostadssubventionerna bör utvecklas framöver. Inte sällan framförs i motioner och i andra sammanhang kritik mot att beslut om förändringar i subventionssystemet fattas alltför nära inpå ikraftträdandetidpunkten. Utskottet finner det mot denna bakgrund positivt att riksdagen nu har

att överväga förslag om bostadssubventionernas omfattning på längre sikt. Denna omständighet bör göra det möjligt för de boende, fastighetsägarna och andra aktörer på bostadsmarknaden att inrätta sig efter de förhållanden som ett sådant beslut kan innebära. Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot den nu tillämpade beslutsordningen eller mot omfattningen av den föreslagna reduktionen av bostadssubventionerna åren 1997 och 1998. Utskottet förutsätter att riksdagen i god tid föreläggs förslag om hur besparingen närmare skall genomföras. Det kan erinras om att riksdagen våren 1992 (bet. 1991/92:BoU23 s. 25) vid beslutet om ett nytt system för bostadsfinansiering förutsatt att en avstämning av detta system skall göras efter år 1995. I detta sammanhang får det anses naturligt att i ett längre perspektiv överväga inte bara det nuvarande systemets utformning utan också utvecklingen av subventionerna i det system som gällde före år 1993. Med det anförda avstyrker utskottet Socialdemokraternas partimotion Fi92 yrkande 2 i motsvarande del. Utskottet har noterat att i Vänsterpartiets partimotion Fi94 anföras att bantningen av det strukturella underskottet måste bli en kombination av transfereringar bl.a. inom socialförsäkringssystemet och bostadssubventioner.

Kreditförsörjningen till bostadsbyggande — utredning om krisen på fastighetsmarknaden

I Socialdemokraternas partimotion Fi92 yrkande 6, i Ny demokratis partimotion Fi93 yrkande 88 och i motion Fi106 (s) yrkande 1 tas upp frågan om fastighetskrisen och om kreditförsörjningen till bostadsbyggandet. I motion Fi93 anförts bl.a. att regeringen snarast och med hjälp av kvalificerade bedömare måste utreda hur fastighetsmarknaden kan stabiliseras. I motion Fi106 (s) tas upp frågan om kreditgivningen vid ny- och ombyggnad av fastigheter. Motionärerna anför att bankerna inte kan eller inte förmår medverka vid finansieringen av byggnadsprojekten. Det handlar såväl om byggnadskreditgivningen som om den mera permanenta finansieringen. I motionen föreslås staten ta ansvar för att ett entreprenadgarantibolag bildas.

De nuvarande problemen på kreditmarknaden har hittills under 1990-talet ägnats stor uppmärksamhet bl.a. av regering och riksdag. De har självklart också satt sin prägel på branschen som sådan och haft stort utrymme i den allmänna debatten. En särskild myndighet — Bankstödsnämnden — har inrättats för att hantera statens stöd till banker och andra kreditinstitut.

Regeringen har i december 1992 beslutat tillkalla en utredning om utvecklingen på kreditmarknaden. Utredningen skall göra en kartläggning och beskrivning av utvecklingen på kreditmarknaden och analysera de effekter problemen på denna marknad har medfört och kan väntas medföra för övriga delar av ekonomin. Utredningen bör enligt direktiven fortlöpande redovisa sitt arbete i form av delrapporter. En slutrapport bör lämnas före utgången av år 1994. Av intresse i sammanhanget är också det regeringsuppdrag som lämnats en revisionsby-

rå att för statens räkning undersöka situationen på bostadskreditmarknaden med avseende på kreditriskerna på marknaden. Detta uppdrag kommer att redovisas inom kort.

Trots att olika utredningsuppdrag bl.a. om kreditmarknaden och dess problem pågår finns skäl för riksdagen att, i enlighet med förslagen i motionerna (s) och (nyd), förordna att en utredning görs i vilken mera specifikt analyseras fastighetsmarknaden och dess problem. Åt en sådan utredning bör också ges i uppdrag att utreda orsakerna till de svårigheter som finns på bostadskreditmarknaden och lämna förslag till lösningar. Inte minst viktigt är det att ett fullgott underlag finns när beslut skall fattas i olika frågor som rör finansieringen av bostäder, detta mot bakgrund av den långsiktighet som bör prägla sådana beslut. De olika aktörerna på bostadsmarknaden och då i första hand de boende och byggföretagen är naturligtvis i hög grad beroende av att dessa beslut kan fattas med tilltro till statsmakternas åtaganden.

Den utredning som bostadsutskottet förordat bör ledas av en kvalificerad utredare. Med tanke på att ökad klarhet snabbt bör vinnas i de nu diskuterade frågorna bör utredningen arbeta skyndsamt. Sammansättningen av utredningen får avgöras i samband med att ställning tas till direktiven för utredningen. Då får också övervägas hur det parlamentariska deltagandet i arbetet skall garanteras.

Vad utskottet med anledning av partimotionerna Fi92 (s) yrkande 6 och Fi93 (nyd) yrkande 88 samt motion Fi106 (s) yrkande 1 anfört om en utredning om problemen på fastighetsmarknaden och med bostadskreditgivningen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994 m.m.

I de tre partimotionerna; motion Fi92 från Socialdemokraterna, motion Fi93 från Ny demokrati och motion Fi94 från Vänsterpartiet, aktualiseras frågan om reduktionen av bostadssubventionerna från den 1 januari 1994.

Bakgrunden till förslaget i motionerna kan sammanfattas på följande sätt.

Enligt regeringens överenskommelse med Socialdemokraterna hösten 1992 skall bostadssubventionerna reduceras med 3 miljarder kronor från den 1 januari 1994 netto, dvs. sedan hänsyn tagits till en trolig ökning av bostadsbidragen.

I november 1992 hade riksdagen att behandla en proposition, 1992/93:50, om åtgärder för att stabilisera den svenska ekonomin. I propositionen fördes fram förslag som bl.a. byggde på den ovannämnda överenskommelsen. Frågan om bostadssubventionerna behandlade bostadsutskottet i ett yttrande (yttr. 1992/93:BoU2y) till finansutskottet. Efter att ha beskrivit regeringens förslag om en reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994 anförde utskottet följande.

En indragning av bostadssubventionerna av den omfattning som nu diskuteras får stor betydelse inte minst för boende. Det finns goda skäl

för uppfattningen att ett beslut i frågan måste övervägas noggrant och med beaktande av de faktorer som nämnts ovan. Avsikten är att en minskning av subventionerna skall ske för tiden fr.o.m. den 1 januari 1994. Även om det i och för sig kan vara önskvärt med ett beslut hösten 1992 om hur besparingseffekten skall hämtas in anser utskottet det viktigt att frågan bereds ytterligare. Ett förslag i frågan från regeringen i sådan tid att riksdagen kan besluta i ärendet våren 1993 får anses ge rimliga förutsättningar för de förberedelser som beslutet kan föranleda.

Vad bostadsutskottet anförde om fortsatta överväganden togs upp vid finansutskottets behandling av frågan (bet. 1992/93:FiU1 s. 86). Liksom bostadsutskottet framhöll finansutskottet vikten av att riksdagen gavs möjlighet att fatta beslut i ärendet senast våren 1993. Vad finansutskottet förordade vann riksdagens anslutning.

I den ovannämnda partimotionen (s) anføres bl.a. att om den nu diskuterade besparingen skulle tas ut i form av minskade subventioner skulle följden sannolikt bli ett ökat antal konkurser i bostadsrättsföreningar liksom i privata och allmännyttiga bostadsföretag med stor andel nybyggda bostäder. Vidare anføres att ett genomförande av besparingen skulle försvåra eller försena en stabilisering av fastighetsmarknaden. Effekten på statsfinanserna riskerar dessutom att bli motsatt den som avsetts. I yrkande 7 i motionen föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att besparingen om 3 miljarder på bostadssubventionerna skjuts upp tills fastighetsmarknaden har stabiliserats.

Hushållens största utgiftsposter, oavsett boendeform, är enligt partimotionen från Ny demokrati räntor och skatter. Åtgärder som bidrar till att hålla hushållens ränteutgifter nere är därför mycket viktiga. Förslaget i yrkandet i motionen går ut på att minskningen av bostadssubventionerna med 3 miljarder kronor fr.o.m. 1994 inte skall genomföras.

Yrkande 5 i partimotionen från Vänsterpartiet har i princip samma innebörd. I denna motion anføres bl.a. att ett genomförande av besparingen inte bara skulle drabba de boende utan också få stor negativ effekt på fastighetspriserna. Därmed fördjupas krisen för vissa fastighetsägare, något som i sin tur bidrar till att bankkrisen accentueras. Effekten av att inte genomföra besparingen är, enligt motionärerna, positiv sett ur ett budgetperspektiv.

När bostadsutskottet och finansutskottet hösten 1992 hade att behandla frågan om en besparing på bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994 framhöll, som framgått ovan, de båda utskotten vikten av att beslut i ärendet kunde fattas våren 1993 och då mot bakgrund av en ytterligare beredning inom regeringskansliet. Något regeringsförslag i frågan har ännu inte förelagts riksdagen. Praktiska möjligheter saknas därför att avvakta ett sådant förslag, om ett riksdagens beslut i ärendet skall kunna fattas våren 1993. Utskottet finner det viktigt att så sker, så att tillräcklig klarhet kan skapas om subventionernas omfattning under de närmaste åren. Utskottet kan instämma med vad i motionerna anförts om att en minskning av subventionerna enligt vad ursprungligen avsetts kommer att innebära att kostnaderna för statskas-

san i ett längre perspektiv blir mångdubbelt större än den omedelbara minskningen av budgetunderskottet. Ett genomförande av ett förslag med denna effekt bör riksdagen inte ge sin anslutning till.

Som framgått av det ovan anförda är de tre partimotionerna överensstämmande så till vida att i dem föreslås att besparingen på bostads-subventionerna den 1 januari 1994 inte skall genomföras. En viss skillnad i motionernas yrkanden finns dock. I Socialdemokraternas partimotion föreslås att ett genomförande av besparingsförslaget bör anstå tills fastighetsmarknaden hunnit stabiliseras, medan i de båda andra partimotionerna yrkandena formulerats så att besparingen över huvud taget inte bör förverkligas.

Även om motionsförslagen inte till alla delar är överensstämmande anser utskottet att riksdagen med anledning av dem som sin mening bör ge regeringen till känna att den nu diskuterade besparingen per den 1 januari 1994 av bostadssubventionerna inte bör genomföras. Om och i så fall när och hur så skall ske får bedömas mot bakgrund bl.a. av hur den ekonomiska politiken och därmed kreditmarknaden och fastighetsmarknaden kommer att utvecklas. Av betydelse i detta sammanhang är inte minst ränteutvecklingen, detta mot bakgrund av kapitalkostnadernas ofta stora betydelse för boendeutgifterna och då särskilt i nyproducerade bostäder och i bostäder som nyligen byggts om.

Vad bostadsutskottet med anledning av partimotionerna Fi92 (s) yrkande 7, Fi93 (nyd) yrkande 86 och Fi94 (v) yrkande 5 anfört om att bostadssubventionerna per den 1 januari 1994 inte bör minska med 3 miljarder kronor bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I motion Fi107 (nyd) föreslås riksdagen som sin mening ge regeringen till känna vad i motionen anförts om att räntesubventionerna till boendet bör avvecklas över en 20-årsperiod med början år 1995.

Fr.o.m. den 1 januari 1993 gäller ett nytt bostadsfinansieringssystem. Enligt detta kommer räntebidragen för egnahem att vara avvecklade år 2001. För hyres- och bostadsrättshus är räntebidragen då 25 %, dvs. av samma omfattning som de skatteavdrag som egnahemsägare antas få göra för sina gåldräntor. Vad nu redovisats innebär inte att utskottet tagit ställning till det nu gällande finansieringssystemet som sådant. Denna fråga kan bli aktuell för riksdagen att pröva framöver bl.a. i samband med den avstämning av systemet som förutsatts komma att göras efter år 1995.

Vad gäller bostadssubventionerna i det finansieringssystem som gällde vid utgången av år 1992 har riksdagen beslutat (bet. 1988/89:BoU10 s. 14–16) att räntesubventioner inte skall lämnas efter det att 25 år förflutit från husets färdigställande.

Som framgått av vad nu redovisats innehåller såväl dagens system som det tidigare systemet regler som begränsar tiden för hur länge räntebidrag kan utgå. Om dessa regler bibehålls kommer räntebidragen att vara avvecklade praktiskt taget samtidigt med vad som skulle bli fallet om förslaget i motion Fi107 (nyd) förverkligades.

Utskottet kan inte finna att något väsentligt skulle stå att vinna på ett genomförande av motionsförslaget. I den mån yrkandet i motionen inte kan anses tillgodosett avstyrker bostadsutskottet bifall till det.

Vissa fastighetsskattefrågor m.m.

I Ny demokratis partimotion Fi93 tas i yrkandena 79, 80 och 81 upp vissa fastighetsskattefrågor som behandlas i detta yttrande.

I yrkande 79 föreslås ett riksdagens tillkännagivande om att fastighetsskatten bör avskaffas under en tioårsperiod med början tidigast år 1994/95.

I yrkande 80 föreslås riksdagen besluta att omgående avskaffa den s.k. flyttskatten.

Ett tillkännagivande till regeringen om att taxeringsvärdet på marken för egendom bör maximeras till 100 000 kr föreslås i yrkande 81.

Från den utgångspunkt bostadsutskottet har att beakta finner utskottet det inte lämpligt att tillstyrka motionsförslagen. Bl.a. skulle ett genomförande av dem försvaga statens budget på ett sätt som måste bedömas i ett större sammanhang och efter en mera ingående beredning än den som nu varit möjlig att genomföra. Med det anförda avstyrker utskottet Ny demokratis partimotion Fi93 yrkandena 79, 80 och 81.

Stöd till allmänna samlingslokaler

Bidrag till allmänna samlingslokaler kan lämnas till aktiebolag, stiftelser eller föreningar som är fristående från kommuner och kommunala företag. Bidrag lämnas för ny- och ombyggnad av samlingslokaler samt för köp av sådana lokaler. Vid nybyggnad lämnas bidrag med 50 % av den godkända kostnaden för ytor upp till 1 000 m². För ytor därutöver upp till 2 000 m² lämnas bidrag med 30 %. För bidrag krävs att kommunen lämnar bidrag med minst 30 %. För köp samt för ombyggnad och andra upprustningsåtgärder lämnas bidrag efter samma grunder och med samma bidragsandelar som för nybyggnad. För handkappanpassning som utförs utan samband med andra bidragsberättigade åtgärder lämnas bidrag med högst 165 000 kr. Stödet handläggs inom Boverket av dess Samlingslokaldelegation.

Ramen för beslut om bidrag för allmänna samlingslokaler under budgetåret 1992/93 uppgår till 46 miljoner kronor. Riksdagen har dessutom av sysselsättningskäl beslutat om en engångsanvisning för 1992/93 om 30 miljoner kronor för bidrag för åtgärder som kan få stöd redan enligt dagens regler samt för underhålls- och reparationsarbeten av annat slag på allmänna samlingslokaler. Vidare har Arbetsmarknadsstyrelsen anvisat 50 miljoner kronor för budgetåret 1992/93. För budgetåret 1993/94 har riksdagen anvisat en ram på 45 miljoner kronor.

Boverket har på uppdrag av regeringen kartlagt effekterna av det statliga stödet till de allmänna samlingslokalerna. I kompletteringspropositionen anføres att denna kartläggning visar att de allmänna samlingslokalerna har central betydelse för livskvalitet, kultur- och nöjes-

liv, särskilt på landsbygden och i mindre orter. Med hänvisning härtill och till behovet av sysselsättningsskapande åtgärder föreslås att anslaget till Arbetsmarknadspolitiska åtgärder för budgetåret 1993/94 skall tillföras 50 miljoner kronor för bidrag till allmänna samlingslokaler. Enligt förslaget bör högsta tillåtna kostnad få vara 6 miljoner kronor per projekt. Bidrag föreslås utgå med högst 65 % av arbetskraftskostnaden förutom i stödområdena där bidragsandelen föreslås uppgå till högst 70 %. Medlen bör enligt förslaget disponeras av Boverket, men objekt och tidpunkten för arbetenas igångsättning bör beslutas efter samråd med AMS. Vid val av projekt skall projekt i sysselsättningssvaga områden prioriteras. Dessutom förordas att arbetena bör bedrivas med arbetskraft som anvisats eller godkänts av arbetsförmedlingen.

Nybyggande och upprustning av allmänna samlingslokaler är enligt motion Fi109 (s) sysselsättningsintensiva verksamheter — något som anses vara väl dokumenterat bl.a. genom Boverkets uppföljning av effekterna av de extra medel som under 1992/93 anvisades till samlingslokalstöd. Enligt motionärerna dras dock i kompletteringspropositionen inga slutsatser av detta. Genom de regler som knyts till det föreslagna extra stödet till de allmänna samlingslokalerna kommer förslaget enligt motionärernas mening varken att medverka till ökad sysselsättning eller till förbättringar av de allmänna samlingslokalerna. För att bästa effekt av de extra medlen skall uppnås föreslås att de i stället skall fördelas inom den befintliga objektskön och enligt de regler som i dag gäller för stöd — yrkande 1. Enligt motionen är dessutom många mindre samlingslokalanläggningar i behov av stöd för att bevara och vidmakthålla lokalens funktion och standard. Ett obyråkratiskt hanterat engångsstöd för underhållsåtgärder upp till 1 miljon kronor per projekt och med en bidragsnivå på 80 % anges i dessa fall ge en snabb sysselsättningseffekt — yrkande 2. Avslutningsvis förordas att bidraget för handikappanpassning av allmänna samlingslokaler skall höjas till 250 000 kr — yrkande 3. Enligt motionärernas mening är det nuvarande bidraget alltför lågt för att stimulera till ökade insatser för bättre tillgänglighet.

De hittillsvarande erfarenheterna av stödet till de allmänna samlingslokalerna visar att samlingslokalprojekt har god sysselsättningseffekt. I en situation där behovet av att stimulera byggsysselsättningen är stort finns det enligt utskottets mening därför skäl att överväga en tillfällig utökning av stödet. Utskottet kan också notera att det finns en bred enighet om att en ökat stöd av den storleksordning som föreslås i kompletteringspropositionen nu bör komma till stånd. Det frågan gäller är därför enligt vilka principer m.m. som stöd skall kunna utgå. En utgångspunkt bör enligt utskottets mening härvid vara att ge stödet en sådan utformning och omfattning att det ger en så god effekt på sysselsättningen som möjligt.

I motion Fi109 (s) hävdas, utan att några belägg härför kan visas, att den av regeringen föreslagna utformningen av det tillfälliga samlingslokalstödet inte leder till någon ökad sysselsättning. Utskottet har för sin del inte underlag för en sådan bedömning. Det finns enligt utskottets mening inte tillräcklig anledning till annat antagande än att den

utökade möjligheten att erhålla samlingslokalstöd kommer att utnyttjas i den utsträckning som förutsätts i regeringsförslaget. Den av regeringen förordade utformningen av stödsystemet ger utrymme för stöd till ett större antal projekt än vad en tillämpning av de vanliga bidragsreglerna i enlighet med motionsförslaget skulle ha gjort. Därmed kan det också med fog hävdas att sysselsättningseffekten av regeringens förslag blir större.

Utskottet tillstyrker med hänvisning till det nu anförda förslaget i kompletteringspropositionen avseende ett utökat stöd till de allmänna samlingslokalerna. Motion Fi109 (s) yrkandena 1 och 2 avstyrks.

Utskottet delar vad som i motion Fi109 (s) anförts om värdet av att allmänna samlingslokaler, liksom andra offentliga lokaler, görs tillgängliga också för personer med funktionshinder. Ett stort antal allmänna samlingslokaler har också handikappanpassats med hjälp av samlingslokalstödet. Det har skett dels i samband med ombyggnader och reparationer, dels som en enskild åtgärd utan samband med andra byggnadsåtgärder. Med avseende på den vikt som samhället fäster vid att tillgängligheten i det befintliga lokalbeståndet ökar har också maximibeloppet för stöd till handikappanpassning av allmänna samlingslokaler höjts med 15 000 kr till 165 000 kr så sent som fr.o.m. innevarande budgetår. Utskottet är med hänvisning härtill inte nu berett förordas att stödet höjs ytterligare i enlighet med förslaget i motion Fi109 (s) yrkande 3. Motionsyrkandet avstyrks.

Stöd till icke-statliga kulturlokaler

Bidrag för ny- eller ombyggnad av musei-, teater- och kulturlokaler som tillhör någon annan än staten lämnas med högst 30 % av kostnaderna vid nybyggnad och med högst 50 % vid ombyggnad. Frågor om bidrag prövas av Boverkets Samlingslokaldelegation efter hörande av Statens kulturråd. För såväl budgetåret 1992/93 som budgetåret 1993/94 har fastställts en beslutsram om 25 miljoner kronor för verksamheten. Dessutom har av sysselsättningsskäl bidragsgivningen för innevarande budgetår tillförts ytterligare 20 miljoner kronor.

Det särskilda stödet till icke-statliga kulturlokaler har, enligt motion Fi101 (c), sedan det infördes varit en mycket värdefull tillgång. Enligt motionen har det bl.a. givit angelägna sysselsättningstillfällen över hela landet samtidigt som det förbättrat möjligheterna för skilda kulturverksamheter. Det är enligt förslaget därför nödvändigt att det också i fortsättningen finns ett särskilt anslag för stöd till icke-statliga kulturlokaler. Med hänvisning härtill förordas att det ur anslaget till Vissa investeringar m.m. under sjunde huvudtiteln skall avsättas 50 miljoner kronor för stöd till sådana lokaler.

Det kan enligt utskottets mening i och för sig hävdas att en ökning av stödet till de icke-statliga kulturlokalerna borde förverkligas i enlighet med förslaget i motionen. Som utskottet ovan anført är läget på byggarbetsmarknaden sådant att inte minst sysselsättningsskäl talar för att åtgärder med den inriktning som förordas i motionen vidtas. Samtidigt vill utskottet erinra om det ROT-program som riksdagen

beslutat om tidigare under våren 1993 och som bl.a. syftar till att öka byggsysselsättningen. I den nu behandlade kompletteringspropositionen förs också fram förslag med denna inriktning bl.a. avseende stödet till de allmänna samlingslokalerna. Utskottet är mot bakgrund härav inte nu berett förorda insatser i enlighet med förslaget i motion Fi101 (c). Det får dock förutsättas att regeringen noga följer frågan om ytterligare insatser avseende icke-statliga kulturlokaler och, om sådana överväganden visar på behov av en ökning av beslutsramen, underställer riksdagen ett sådant förslag. Utskottet vill i detta sammanhang också erinra om att bidragsgivningen, som redovisats ovan, av sysselsättningsskäl tillförts 20 miljoner kronor för innevarande budgetår. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Fi101 (c).

ROT-åtgärder

I syfte att öka sysselsättningen inom byggsektorn har riksdagen under våren 1993 fattat beslut om ett särskilt ROT-program (ROT = Reparation, Om- och Tillbyggnad). Programmet omfattar följande delar.

1. Stöd för reparation och bostadsförbättringsåtgärder
2. Statlig subvention av underhåll och reparationer av vissa kommunala byggnader
3. Räntebidrag för ombyggnad av bostäder
4. Ombyggnad av äldre bostäder
5. Kulturmiljövård
6. Konstnärlig utsmyckning i bostadsområden
7. Avdrag mot fastighetsskatten för vissa underhållsåtgärder

Förslag om ROT-åtgärder utöver det ovan redovisade ROT-programmet förs fram i tre motioner.

Mot bakgrund av situationen på byggarbetsmarknaden och med hänvisning till att skolan är vår största arbetsplats föreslås i Ny demokratis partimotion Fi93 yrkande 65 att ett tillfälligt investeringsbidrag till reparation och ombyggnad av skolor skall införas. Enligt förslaget skall bidrag utgå med 30 % av kostnaden upp till en total volym om 10 miljoner kronor per skola. Statens sammanlagda kostnader för bidraget bör enligt förslaget begränsas till 1 miljard kronor. Bidragsreglerna föreslås utformade så att de överensstämmer med de regler som gäller för den beslutade statliga subventionen av underhåll och reparationer av vissa kommunala byggnader. Det innebär bl.a. att bidrag endast utgår under förutsättning av att arbetet påbörjas före den 1 juli 1994 och slutförs senast den 30 juni 1995.

De signaler som kommer från byggsektorn pekar enligt motion Fi106 (s) yrkande 2 på att de problem som där finns alltmer förvärras. Enligt motionärerna behöver efterfrågan på byggnadsverksamhet därför stimuleras med riktade insatser för att ytterligare förstärka ROT-verksamheten. Vad som krävs är enligt förslaget ett ROT-program som skapar 30 000 arbetstillfällen. Med hänvisning härtill föreslås att reparationsåtgärder m.m. skall stimuleras genom en statlig lönesubvention.

Åtgärderna föreslås avse såväl offentliga byggnader som bostäder. En förutsättning anges dock vara att upphandling och prissättning av projekten sker på en fungerande marknad.

Det finns enligt den socialdemokratiska partimotionen Fi120 behov av ytterligare satsningar utöver det ROT-program som riksdagen tidigare beslutat. För att ge sysselsättning åt 10 000 byggnadsarbetare föreslås att en lönesubvention på 1 000 per dag och sysselsatt skall kunna utgå för ROT-verksamhet i kommunerna. Enligt förslaget bör upphandling ske på marknaden medan AMS anvisar arbetslösa byggnadsarbetare till projekten — yrkande 4. Det finns enligt motionärernas mening dessutom ett eftersatt behov av ROT-åtgärder inom äldreomsorgen. Detta ombyggnadsbehov uppskattas motsvara en kostnad på 3 500 miljoner kronor och erfordra ett statsbidrag på 45 % för att komma till stånd — yrkande 5. Statens kostnader för bidraget beräknas uppgå till 1 575 miljoner kronor och ge sysselsättning för omkring 8 700 personer.

Som framgår av den kortfattade redovisningen ovan har riksdagen under våren 1993 fattat beslut om ett ROT-program som i första hand avser åren 1993 och 1994. Programmet utgår från bedömningen att det sett både i ett kortsiktigt och i ett långsiktigt perspektiv finns starka skäl som talar för att åtgärder måste vidtas för att ta till vara outnyttjad arbetskrafts- och produktionskapacitet i byggsektorn. Till grund för de nu behandlade motionsyrkandena ligger också en strävan att öka byggverksamheten och därigenom även byggsysselsättningen. Det föreligger sålunda en bred enighet om behovet av att genom särskilda åtgärder motverka nedgången i byggsysselsättningen. Frågan gäller därför vilken omfattning dessa åtgärder bör ha.

Motionärerna synes utgå från bedömningen att de redan vidtagna åtgärderna inte är tillräckliga för att den avsedda sysselsättningseffekten skall uppnås. Mot bakgrund av den hittillsvarande utvecklingen på byggarbetsmarknaden vill utskottet för sin del inte utesluta att det kan föreligga ett behov av ytterligare stimulansåtgärder m.m. I kompletteringspropositionen läggs också fram förslag som är avsedda att förbättra sysselsättningsläget inom byggsektorn. Det gäller bl.a. en ökning av anslaget för vissa investeringar i statliga byggnader m.m. liksom en ökning av stödet till allmänna samlingslokaler. Utskottet vill dessutom erinra om att det av riksdagen beslutade ROT-programmet endast har varit i funktion under en kort tid. Till den del det avser skattereduktion för reparationskostnader m.m. återstår dessutom för riksdagen att fatta beslut om den närmare utformningen av stödet. Detta betyder att de fulla effekterna på sysselsättningen av ROT-programmet liksom de i kompletteringspropositionen föreslagna åtgärderna ännu inte kan bedömas med någon större säkerhet. Enligt utskottets mening finns det mot bakgrund härav anledning att avvakta utfallet av de hittills vidtagna åtgärderna innan beslut om eventuella nya insatser fattas. Det får förutsättas att regeringen med största uppmärksamhet följer utvecklingen på området och om så erfordras skyndsamt återkommer till riksdagen med förslag om ytterligare insatser.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det nu anförda förslagen i partimotionerna Fi93 (nyd) yrkande 65 och Fi120 (s) yrkandena 4 och 5 samt motion Fi106 (s) yrkande 2.

Fastighetsdatasystemet

På förslag av regeringen i budgetpropositionen har riksdagen beslutat att fastighetsdatasystemet skall kompletteras med byggnadsidentiteter (bet. 1992/93:BoU14). I kompletteringspropositionen (bil. 8 s. 49) anføres att ett snabbt genomförande av den beslutade kompletteringen av fastighetsdatasystemet är angeläget — detta bl.a. för att möjliggöra ett utnyttjande i den allmänna fastighetstaxeringen för småhus. Med hänvisning härtill föreslås att 20 miljoner kronor av de beräknade medlen för beredskapsarbeten m.m. skall användas för införande av byggnadsidentiteter i Lantmäteriverkets fastighetsdatasystem.

Det är enligt motion Fi105 (c) mycket lämpligt att använda beredskapsmedel för att förbättra fastighetsregistret. Enligt motionen har dock den karta som ingår i fastighetsregistret inte rationaliserats på samma sätt som det skrivna registret. Med hänvisning till att en utveckling av kartan mot ADB är samhällsekonomiskt lönsam föreslås att ytterligare medel skall avsättas för arbetet med registerkartan. Om detta inte kan ske förordas att de i kompletteringspropositionen föreslagna 20 miljoner kronorna skall fördelas så att också arbetet med registerkartan kan utvecklas snabbare.

Överföringen av fastighetsregistren till det av Centralnämnden för fastighetsdata (CFD) administrerade fastighetsdatasystemet är nu inne i sitt slutskede. Det betyder att den övervägande delen av landets fastigheter redan är införda i systemet och att informationen om fastigheterna därmed finns lätt tillgänglig via terminal m.m. Som framhålls i motion Fi105 (c) har däremot inte de fastighetskartor som är kopplade till fastighetsregistret moderniserats på motsvarande sätt. På detta område har endast ett utvecklingsarbete inletts. För att den information som finns på fastighetsregisterkartorna skall bli tillgänglig i samma utsträckning som fastighetsregistret fordras därför att också kartorna förs över till ADB. Förutom att en sådan överföring skulle förbättra kartornas tillgänglighet skulle den dessutom ge nya och förbättrade möjligheter att använda kartorna vid planering m.m.

Det finns enligt utskottets mening mot bakgrund av det nu anförda anledning att också överväga en överföring av fastighetsregisterkartorna till ADB-medium. För att möjliggöra en sådan överföring bör det i kompletteringspropositionen föreslagna beloppet på 20 miljoner kronor för införande av byggnadsidentiteter i fastighetsregistret också — om så anses lämpligt — få disponeras för ett fortsatt arbete med en datorisering av fastighetsregisterkartorna. Med anslutning till vad utskottet nu anført bör sålunda till CFD:s — inte Lantmäteriverkets som det i propositionen felaktigt angivits — fastighetsdatasystem anvisas 20 miljoner kronor av beredskapsmedel. Tillräckliga skäl saknas att nu tillstyrka förslaget i motion Fi105 (c).

Riksdagen har på förslag i budgetpropositionen till Länsstyrelserna m.m. för budgetåret 1993/94 anvisat ett ramanslag på 1 693 900 000 kr (bet. 1992/93:BoU17). I kompletteringspropositionen föreslås att till länsstyrelserna skall anvisas ytterligare 48 miljoner kronor för budgetåret 1993/94. Till grund för förslaget i denna del ligger de nya arbetsuppgifter som tillförs länsstyrelserna fr.o.m. år 1994. Från denna tidpunkt har länsstyrelserna att svara för dels den regionala administrationen av statens stöd för bostadsfinansiering, dels tillsynen över verksamheten enligt den nya rättighetslag för personer med svåra funktionshinder som då träder i kraft.

Riksdagen har tidigare ställt sig bakom de förslag som grundar den av regeringen förordade ökningen av anslaget till länsstyrelserna. Även det nu aktuella förslaget tillstyrks.

Stockholm den 13 maj 1993

På bostadsutskottets vägnar

Agne Hansson

I beslutet har deltagit: Agne Hansson (c), Oskar Lindkvist (s), Bertil Danielsson (m), Magnus Persson (s), Erling Bager (fp), Sören Lekberg (s), Rune Evensson (s), Bo G Jenevall (nyd), Britta Sundin (s), Birger Andersson (c), Marianne Carlström (s), Inga Berggren (m), Lars Stjernkvist (s), Kent Olsson (m) och Harry Staaf (kds).

Avvikande meningar

1. Den långsiktiga utgiftsstrategin

Oskar Lindkvist, Magnus Persson, Sören Lekberg, Rune Evensson, Britta Sundin, Marianne Carlström och Lars Stjernkvist (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Den långsiktiga utgiftsstrategin börjar med "Bostadsutskottet anser" och slutar med "och bostadssubventioner" bort ha följande lydelse:

Som anförs i Socialdemokraternas partimotion Fi92 kan det inte anses korrekt att, som regeringen gör, hävda att reallt oförändrade utgifter innebär en besparing om en angelägen konsumtionsökning uteblir. Det orimliga i resonemanget kan åskådliggöras med att "besparingen" i så fall skulle bli större ju större en icke acceptabel konsumtionsökning är. Detta sätt att göra "besparingar" bör inte godtas av riksdagen.

Inte heller kan utskottet godta den besparing på bostadssubventionerna om 3 miljarder kronor 1997 och 1998 som förordas i propositionen. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av partimotionen Fi92 (s) yrkande 2 i motsvarande del inte godkänner vad i propositionen föreslagits om minskade bostadssubventioner 1997 och 1998.

2. Kreditförsörjningen till bostadsbyggande — utredning om krisen på fastighetsmarknaden

Agne Hansson (c), Bertil Danielsson (m), Erling Bager (fp), Birger Andersson (c), Inga Berggren (m), Kent Olsson (m) och Harry Staaf (kds) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Kreditförsörjningen till bostadsbyggande — utredning om krisen på fastighetsmarknaden börjar med "Trots att" och slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

Som framgått av det ovan anförda pågår olika utredningar och görs olika analyser delvis också av de frågor som tagits upp i motionerna från s och nyd. Det finns inte skäl att tillstyrka utredningskraven i dessa motioner. Tvärtom skulle ett bifall till dem innebära att osäkerhet skapas om statsmakternas intentioner om hur krisen på fastighetsmarknaden skall lösas. Resultatet av de pågående utredningarna bör avvaktas.

Med det anförda föreslår bostadsutskottet att riksdagen avslår partimotionerna Fi92 (s) yrkande 6, Fi93 (nyd) yrkande 88 samt motion Fi106 (s) yrkande 1 om en utredning om fastighetskrisen m.m.

3. Reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994 m.m.

Agne Hansson (c), Bertil Danielsson (m), Erling Bager (fp), Birger Andersson (c), Inga Berggren (m), Kent Olsson (m) och Harry Staaf (kds) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994 m.m. börjar med "I november" och slutar med "till känna" bort ha följande lydelse:

Vad riksdagen nu har att behandla är regeringens förslag i kompletteringspropositionen om den ekonomiska utvecklingen framöver. I detta sammanhang och utan direkt anknytning till förslag i propositionen har väckts motioner från nyd och v om att någon reduktion av bostadssubventionerna med 3 miljarder kronor fr.o.m. den 1 januari 1994 inte skall genomföras. Denna reduktion ingick som en del i regeringens överenskommelse med Socialdemokraterna. I en s-motion förordas att reduktionen görs när läget på fastighetsmarknaden stabiliserats.

Som bostadsutskottet konstaterade hösten 1992 (1992/93:BoU2y) får en indragning om 3 miljarder kronor stor betydelse för de boende, något som i sin tur innebär att ett beslut i frågan måste övervägas noggrant. Med tillägg av vad då anfördes vill utskottet understryka vikten av att riksdagen nu agerar så att klarhet skapas om subventionernas omfattning. Utskottet har för övrigt ovan i detta yttrande betonat vikten av att så sker. Det finns också skäl att hävda att frågan om bostadssubventionernas omfattning måste ses i ett större sammanhang och då bedömas mot bakgrund av de mera övergripande frågorna om den ekonomiska politikens inriktning och omfattning. Denna fråga ankommer det på finansutskottet att bereda för riksdagens beslut. Det blir då möjligt att överväga en reduktion av bostadssubventionerna i

relation till andra möjliga och lämpliga besparingar och som anförs i Socialdemokraternas partimotion mot bakgrund av stabiliteten på fastighetsmarknaden. Slutsatsen av det nu anförda blir alltså att förslagen i de nu diskuterade partimotionerna Fi92 (s) yrkande 7, Fi93 (nyd) yrkande 86 och Fi94 (v) yrkande 5 får bedömas av finansutskottet i ett vidare sammanhang.

4. En ordning för avveckling av räntesubventionerna

Bo G Jenevall (nyd) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Reduktion av bostadssubventionerna fr.o.m. den 1 januari 1994 m.m. börjar med "Som framgått" och slutar med "till det" bort ha följande lydelse:

Som anförs i motion Fi107 (nyd) skulle ett genomförande av en avveckling av räntesubventionerna till boendet enligt motionärernas förslag ge de boende möjlighet att ta ställning till sin bostadssituation och dessutom långsiktigt kunna planera sin ekonomi. Förslaget ger samma besparingseffekt som regeringens, men ger en mjukare övergång och innebär samtidigt en totallösning. Förslaget innebär även, som anförs i motionen, att de förväntade räntesänkningarna kraftigt kan reducera räntesubventionerna utan att störa systemet för avvecklingen. För att göra besparingen så jämn som möjligt, med hänsyn till variabelerna, bör räntesubventionerna minskas med 1/20-del första året, 1/19-del andra året, 1/18-del tredje året osv. Vad i motionen anförts om att räntesubventionerna till boende skall avvecklas över en 20-årsperiod med början 1995 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5. Stöd till allmänna samlingslokaler

Oskar Lindkvist, Magnus Persson, Sören Lekberg, Rune Evensson, Britta Sundin, Marianne Carlström och Lars Stjernkvist (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken Stöd till allmänna samlingslokaler börjar med "De hittillsvarande" och slutar med "2 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Nybyggande och upprustning av allmänna samlingslokaler är, som framhålls i motion Fi109 (s), sysselsättningsintensiva verksamheter som är väl lämpade att sätta in i situationer där det finns ett behov av att stimulera byggsysselsättningen. Att det förhåller sig på detta sätt är också väl dokumenterat bl.a. genom Boverkets uppföljning av effekterna av de extra medel som under 1992/93 anvisades till samlingslokalstöd. Det finns i dag en lång kö med samlingslokalprojekt hos Boverkets Samlingslokaldelegation som är färdiga att sättas i gång så snart medel finns tillgängliga. Det betyder att projekten kan påbörjas med mycket kort varsel, vilket i sin tur innebär att de snabbt ger effekt på sysselsättningen.

De samlingslokalprojekt som finns i Samlingslokaldelegationens kö är naturligtvis projekterade och handlagda med utgångspunkt i de bidragsregler m.m. som nu gäller. En förutsättning för att projekten skall kunna sättas i gång så snabbt som möjligt är därför att samma

bidragsregler gäller för de nya medel som tillförs. De regler som enligt förslaget i kompletteringspropositionen skall knytas till det föreslagna extra stödet till de allmänna samlingslokalerna kommer därför inte att medverka till en snabb ökning av sysselsättningen. Det kan rent av befaras att den föreslagna utformningen av stödet leder till att det endast utnyttjas i mycket begränsad omfattning.

För att bästa effekt av de extra medlen skall uppnås bör de, i enlighet med förslaget i motion Fi109 (s), fördelas inom den befintliga objektskön och enligt de regler som i dag gäller för stöd till allmänna samlingslokaler. Vad utskottet nu med anledning av förslaget i motion Fi109 (s) yrkande 1 anfört om inriktningen av det extra stödet till de allmänna samlingslokalerna bör utskottet som sin mening ge regeringen till känna. Motionens yrkande 2 bör inte nu föranleda någon riksdagens åtgärd.

6. ROT-åtgärder

Oskar Lindkvist, Magnus Persson, Sören Lekberg, Rune Evensson, Britta Sundin, Marianne Carlström och Lars Stjernkvist (alla s) anser att den del av utskottets yttrande som under rubriken ROT-åtgärder börjar med "Som framgår" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utvecklingen av byggnadsverksamheten har under lång tid ingett oro. Investeringsvolymen och därmed också sysselsättningen har minskat sedan år 1990, medan byggarbetslösheten ökat. De prognoser som i dag finns pekar inte heller på någon förbättring inom de närmaste åren. Utskottet tvingas mot bakgrund härav konstatera att det ROT-program som riksdagen tidigare under våren 1993 har beslutat om inte är tillräckligt. Inte heller de begränsade åtgärder som föreslås i kompletteringspropositionen ger ett erforderligt sysselsättningstillskott.

Det finns, som framgår av den kortfattade redovisningen ovan, behov av ytterligare satsningar för att skapa sysselsättning inom byggsektorn i enlighet med vad som förordas i den socialdemokratiska partimotionen Fi120 samt i motion Fi106 (s). Även enligt bostadsutskottets mening bör sålunda åtgärder vidtas för att motverka den hittillsvarande nedgången i byggsysselsättningen. Dessa åtgärder bör dels avse direkta stimulansåtgärder, dels åtgärder som bl.a. syftar till att trygga kreditförsörjningen i byggandet.

Den av utskottet nu förordade utökningen av ROT-programmet bör bl.a. avse byggnadsverksamhet i kommunerna. För sådan verksamhet bör sålunda utgå ett lönebidrag för varje sysselsatt byggnadsarbetare med 1 000 kr per dag. En förutsättning för bidrag bör vara att upphandling sker på marknaden och att AMS anvisar arbetslösa byggnadsarbetare till projekten. Totalt bör för verksamheten anvisas 2 200 miljoner kronor, vilket ger sysselsättning för 10 000 byggnadsarbetare.

Det finns enligt utskottets mening dessutom ett eftersatt behov av ROT-åtgärder inom äldreomsorgen som motiverar insatser också på detta område. Som framhålls i den socialdemokratiska partimotionen Fi120 kan detta ombyggnadsbehov uppskattas motsvara en kostnad på

3 500 miljoner kronor och erfordra ett statsbidrag på 45 % för att komma till stånd. Det betyder att statens kostnader för bidraget kan beräknas till 1 575 miljoner kronor och ge sysselsättning för omkring 8 700 personer.

Vad utskottet nu med anledning av förslagen i Socialdemokraternas partimotion Fi120 yrkandena 4 och 5 samt motion Fi106 (s) yrkande 2 anfört om ytterligare ROT-åtgärder bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. I den mån förslaget i Ny demokratis partimotion Fi93 yrkande 65 inte kan anses tillgodosett genom det nu anförda avstyrks det.

Särskilt yttrande

Bo G Jenevall (nyd) anför:

I den partimotion från Ny demokrati, motion Fi93, som väckts med anledning av kompletteringspropositionen lämnar partiet sin syn på hur den ekonomiska politiken bör utformas. Det är viktigt att denna politik bedöms i ett helhetsperspektiv. En sådan bedömning får naturligen göras vid finansutskottets behandling av ärendet. Det får förutsättas att detta utskott inför riksdagens beslut tar ett övergripande ansvar för beredningen av frågan om saneringen av den svenska ekonomin. Jag gav i ett särskilt yttrande i betänkandet 1992/93:FiU10 uttryck för en liknande uppfattning.

Ny demokrati ställde sig bakom krisöverenskommelsen vad avsåg den totala besparingen som överenskommelsen innebar men hade andra förslag till finansiering. Vad avser besparingarna inom bostadssektorn vill vi framhålla nödvändigheten av ett långsiktigt perspektiv med den innebörd som anges i motion Fi107 (nyd).

Besluten om det egna boendet är för många människor kanske deras viktigaste. Vi kommer därför att arbeta för att skapa långsiktiga lösningar i bostadspolitiken. Detta innebär att den mest framkomliga vägen då troligen är att arbeta för att försöka få en enig riksdag bakom beslut med ett långsiktigt innehåll, dvs. beslut som står sig över mandatperioderna. Ett förutsägbart bostadsfinansieringssystem byggt på fasthet och konsekvens är vad som behövs för de många människorna.